

dacht vragen voor de muzikale kwestie, die samenhangt met het voorstel van de Deputaten. Op de vorige Synode is meen ik nadrukkelijk verklaard, dat men zich niet wilde uitspreken over de kwestie van ritmisch zingen; iedere kerk moest dat zelf beslissen.

Bezien we nu de liederen, die het rapport voorstelt, dan blijkt al dadelijk, dat er enkele bij zijn, die onmogelijk kunnen worden gezongen op de manier, waarop we tot nu toe onze psalmwijzen hebben gezongen, met noten die alle denzelfden tijdsduur hebben. Ook is men niet klaar met zingen van „heele en halve noten“. Om te beginnen met het meest bekende van het viertal liederen, dat ik even wil memorieren, het „Eere zij God“, hier treffen we noten aan van zeer verschillende tijdsduur, n.l. heele noten, halve noten, kwart noten, achtste noten en ook de kwart met stip, dus gelijk in tijdsduur aan drie achtste noten. Nu staat daar tegenover, dat deze melodie zeer bekend is, maar toch... wat brengt een ongevoelende zangerschare van enkele honderdtallen ervan terecht. Denk bijvoorbeeld aan de notenfiguur boven „In den hooge“ (twee achtsten gevolgd door twee kwarten). En wat blijft er van de melodie over, wanneer het ritme niet wordt gehandhaafd?

De andere wijzen, waar ik de aandacht op wilde vestigen zijn veel minder bekend, of moet ik zeggen bijna geheel onbekend. Ze komen voor in „De Harpe Sions“ een bundel liederen, die verscheen in 1868 of in: „Stem en snaren“, in 1882 uitgegeven. Beide bundels zijn niet anders dan antiquarisch verkrijgbaar men ik en slechts zeer weinig zijn dan ook in het bezit dezer bundels. Nu zou het kunnen gebeuren, dat de uit deze bundels gekozen liederen weer opgenomen waren in allerlei liederenbundels, die tegenwoordig veel worden gevraagd. Dat is echter ook niet het geval. „U, heilig Godslam, loven wij“ komt alléén voor in: „Nieuwe Liederenbundel voor Zondagsschool en Huisgezin, bijeengebracht door H. W. S.“, terwijl ik de beide andere: „De dorre vlakte der woestijnen, zal zich verblijden eindelijk“ en „O, hoe duister hoe ontzettend“ alleen heb aangetroffen in „Stemmen des Heils“ (uitgave J. Bootsma, 's Gravenhage).

Bezien we deze melodieën, dan vinden we in de melodie van „U, heilig Godslam, loven wij“, heele, halve en kwart noten, terwijl ook de halve noot met stip (dus tijdsduur van drie kwartnoten) voorkomt. Bovendien levert de melodie een andere moeilijkheid op. Op de tweede lettergreep van „loven“ komt, wanneer de melodie in de toonladder van C wordt gespeeld, een c en een a voor, beide kwartnoten. Op de eerste lettergreep van „d'eere“ komt een g en een f voor (halve noten), op de laatste lettergreep van „aanbidding“ komt een kwart f en g, terwijl op de eerste lettergreep van „kronen“ een g (halve noot) en a (kwart noot) moet worden gezongen. Dat het zingen van twee noten op één lettergreep werkelijk een moeilijkheid oplevert voor de massa, blijkt wel bij het zingen van Psalm 6. Het lied moet in een tamelijk snel tempo worden gezongen, want anders wordt de laatste regel „Ja, ja, Amen, Halleluja“ onzingbaar, daar hier op de eerste drie en de laatste drie lettergrepen een heele noot moet worden gezongen, terwijl de beide middelste lettergrepen een halve noot krijgen. Ik meen, dat het niet erg makkelijk zal gaan om dit lied goed ritmisch in de kerk te zingen.

„De dorre vlakte der woestijnen“ levert minder moeilijkheden op. Behalve de halve noot met stip, die vier maal aan het eind van een regel voorkomt, wat geen moeilijkheid oplevert, treffen we

halve en kwartnoten aan en slechts tweemaal vinden we boven één lettergreep, twee noten van verschillende hoogte aangegeven.

„O, hoe duister, hoe ontzettend“ is ritmisch iets moeilijker dan het vorige lied. We treffen hier behalve enkele halve noten, kwart noten, achtste noten en verscheidene kwart noten met stip aan.

De waarde der melodieën wil ik verder onbesproken laten, aangezien deze waardeering altijd eenigermate subjectief is.

Over de kwestie of ritmisch zingen in de kerk gewenscht is heb ik reeds vroeger mijn meening gezegd („De Reformatie“ van 28 Juni 1929), terwijl Dr K. Schilder verleden jaar in de nummers van 27 Mei en 3 Juni zich in gelijken zin heeft uitgesproken. Nog altijd ben ik van meening, dat het resultaat gewoonlijk zeer droef is. Wanneer men echter meent, dat deze liederen toegevoegd moeten worden aan den bundel: „Eenige Gezangen“, dan lijkt het me consequent, wanneer men tevens bepaalt, dat de andere voorgestelde liederen eveneens ritmisch moeten worden gezongen. Het ritmisch zingen van de andere liederen, die voorgesteld worden is uiterst eenvoudig, vergeleken bij het bespreken viertal. Het aannemen van deze liederen beteekent invoeren van het ritmisch gezongen lied en al wil men dan voorloopig, wat betreft de melodieën der psalmen en de reeds in gebruik zijnde gezangen, het al of niet ritmisch zingen overlaten aan de prudentie van iedere kerk op zichzelf, ten opzichte van de toegevoegde gezangen eischt m.i. de consequentie, daarbij voor te stellen, ze ook ritmisch te zingen. Ten eerste levert het veel minder moeilijkheid op met de 18, die men gewoon is niet ritmisch te zingen, dan met de 4 die absoluut niet anders dan ritmisch gezongen kunnen worden, ten tweede zijn de melodieën van deze 18 gezangen veel mooier als ze ritmisch worden gezongen en ten derde zal het misschien kunnen leiden tot ritmisch zingen van de psalmen en de nu in gebruik zijnde gezangen, wat een verrijking zou zijn van onzen kerkzang. Bussum. D. STROO.

Reportage-kunst.

(H. R. Knickerbocker, De Rode handel dreigt.)

Een van de nieuwste vormen der moderne literatuur, die, gelijk heel de hedendaagsche kunst, staat in het teken der „nieuwe zakelijkheid“, is de reportage-kunst.

Zelfs zou men deze reportage-kunst kunnen noemen de karakteristieke vorm van de nieuwe-zakelijkheidsliteratuur. Want wat deze wil: „weergave van de werkelijkheid niet meer als decoratief gegeven voor een verzinzel, maar als de werkelijkheid zelf, als stroom, beweging, activiteit“, (Const. van Wessem) wordt door de reportage-kunst onmiddellijk in praktijk gebracht.

Tegenover het psychologisch analyseeren, dat de literatuur van een vorige periode beheerschte en zijn kracht vond in de detailleuze ontleding van menschen en verhoudingen, wil de kunst der nieuwe zakelijkheid, naar Marsman het uitdrukt, „de uiterlijke en innerlijke werkelijkheid (doen zien), exact, nuchter, klaar, gezien door koele zuivere oogen en bondig samengevat“. En niet meer langs den weg van analyse, waarbij de Auteur den te verrichten arbeid doet, maar langs dien van de felle, absolute visie zoekt zij haar doel te bereiken. De

werkelijkheid zelf moet spreken, zóó duidelijk en zóó direct, dat de lezer de bemiddeling van den beschouwend en ontledend auteur niet meer behoeft, maar zelf de dingen ziet, zooals ze zijn, „exact“, „nuchter“, „klaar“.

Tot dat gewenschte effect nu voert aanstonds de reportage, de zakelijke verslaggeving, en daarom is ze tot een kunstvorm verheven en een literatuur-genre geworden.

Deze reportage zoekt de hoogspanning van het leven en bedient zich, om die weer te geven, van de auto, de camera en den vulpenhouder. Snelle verplaatsing, die veelheid van materiaal oplevert, fotografie, die nuchtere afbeelding vastlegt, en cijfers, die spreken in de plaats van woorden, zijn de drie wezensbestanddeelen van de reportage-kunst en de werkzaamheid van den Auteur bestaat daarin, dat hij dit drietal op de meest bondige manier vereenigt en op de scherpste wijze tot expressie brengt. De moderne wereld in haar veelvormigheid is het levende object der reportage-kunst en daar, waar die moderne wereld het duidelijkst zich manifesteert, vindt ze haar beste stof. Aan die wereld wordt, gelijk Anthonie Donker het plastisch zegt: „de vliegende pols opgenomen“.

De moderne reportage-kunstenaar is dus niet meer een man achter een schrijfbureau, maar een beroeps-reiziger, die er op uittrekt, met de wapens van zijn beroep, om zijn slag te slaan met kijken en vastleggen. Hij gaat daar waar zijn intuïtie en zijn reporters-ervaring hem leiden en zoekt niet de gebaande, maar bij voorkeur de, althans door den publicist, niet betreden wegen; hij is een zwerver, die alles experimenteert en er zijn drie wapenen op richt; hij verzamelt officiële gegevens en zet die naast zijn eigen waarnemingen; vandaag zit hij bij den bedrijfsingenieur om diens cijfers en statistieken op te schrijven en morgen trekt hij door de werkplaatsen om met de arbeiders te praten. Hij is de man van de snelle accommodatie, die 'smorgens een homp verzuurd brood eet in een volkslogement en 's avonds in smoking aanzit aan een directie-diner in een deftig restaurant; die, naar het te pas komt, evengoed met een snel-voortjakkende auto, als met een traag-zeulenden achteraf-trein reizen kan, die in machinekamers en laboratoria, in keeten en asyls, in wereldsteden en bergdorpen, vindt wat van zijn gading is, snel zich aanpassend en overal kijkend.

In de laatste jaren zijn verscheidene van deze reportage-kunstenaars op den voorgrond gekomen, die met ware virtuositeit hun werk in het centrum der belangstelling hebben geplaatst, omdat het feiten en cijfers in een verbijsterend levend beeld van realiteit om-schept. Ik herinner b.v. aan Egon Erwin Kisch, „de razende reporter“ (een van degenen, die thans door de Duitse regering als invloedrijk communist is gearresteerd), wiens werk over het Berlijnsche leven van dezen tijd onder den titel „Tijdsopnamen“ in het Nederlandsch is vertaald; aan Albert Londres, (die is omgekomen bij den brand van de „Georges Philippar“), wiens voornaamste werk over de benauwende ellende van het Jodendom in Europa, rapport van eigen bevindingen, als „De wandelende Jood is thuis“ in het Nederlandsch verscheen; aan Heinrich Hauser, die in enkele jaren tijds drie geruchtmakende reportages gaf (zijn laatste boek „Feldwege nach Chicago“ brengt den lezer o.m. in de onderwereld der beruchte „gangsters“); aan Ilja Ehrenburg, den schrijver van het bekende boek „Das Leben der Auto's“, dat een verbluffend beeld geeft van de Amerikaansche groot-industrie en geschreven is in het tempo van een race-wagen; aan Nico Rost, die de repor-

tage-kunst landsch de coln Ste die allen de auteur

Onder o Albert reportage-k Camera, S verschenen dragen tot fel-bewoge porien van van Haus

In mod ongetwijfel lot-op-het openleggen nieuwe za merkt ze heid van heid, die licht der groteske waarvan bleet kon

Een va reporters ben, i di zinnige, onder re tot een c veelszins tocht onv ouweesta probeeren gelukt het jet-autorit dente be

De beti interessee alsnog ni stig betwi terdochtig goeft, in c Maar er Rusland van obje zettelijk: objectieve Russische structie-li een ome van het c melding maken.

Tot dez is tot l Rode bocker

Deze K dent van kaan van blij vroe toestande een reis en in he jaren-pla rikaan ze Vijf-jaren van Am belangrij vrijheid mogelijk waarnem toen hij Hoe het teristieke daan, m mingsrefl zijde gez rikaansc koop toe In een jaren-pla daan on regels i een pogi loop te r zielen", hoofdstu practijk der repo cijfers v roikte re nancieel spreken weldige door de paar jaas oogenbli meer al als feit-cijfers, vermeld

POPULAIR-WETEN. SCHAPPELUKE SCHETSEN

De nieuwe organisatie van het Roomsche Jeugdwerk

I.

Inleiding.

Het ligt niet in onze bedoeling den lezers een volledig overzicht te geven van al wat er geschiedt bij onze R.K. mede-christenen ten bate van de schoolvrije jeugd.

De Roomsche Jeugdbeweging, die goeddeels Jeugdzorg is, wijl ze steeds moet gezien worden als de zorg der moederkerk via de diverse organisaties voor de jonge leden, is veel te omvattend om die in enkele artikelen samen te brengen. Wie een vrij volledig overzicht wil hebben, van hetgeen Rome voor de puber en adolescenten doet, kan dat vinden in de beide Handboeken van Dr B. A. Knoppers „Jeugd en Jeugdbeweging“.¹⁾

We leven tegenwoordig snel. Sinds Dr K. zijn werk schreef zijn de toestanden weder gewijzigd.

We schreven hierboven de nieuwe organisatie van het Roomsche Jeugdwerk. We doelen daarmee op de voorschriften door den Aartsbischop mgr. Jansen op 26 Aug. l.l. gegeven, die „in alle Kerken in het Aartsbisdom, alsmede in Kapellen, waarover een Rector is aangesteld, in

de vastgestelde H.H. missen van den predikstoel moeten worden afgekondigd.“)

Deze voorschriften betreffen de mannelijke jeugd.

Die voor de vrouwelijke zullen voorzeker volgen.

Maar Rome kent zijn tijd: Door de eigenaardige situatie, dat men in ons land naast het Aartsbisdom nog vier bisdommen heeft, die ieder op hun manier het jeugdwerk onder de vrouwelijke rijpende jeugd hebben aangepakt en georganiseerd, is het zeker nog niet wel doenlijk thans reeds een eenheid in de verscheidenheid te schopen, die aan de uiteenlopende behoeften der verschillende diocesen voldoet. Voor hen, die met den term „diocesen“ minder goed bekend zijn, moge ik mededeelen, dat het Aartsbisdom Utrecht niet de interdiocesane regelen voor het jeugdwerk in de diocesen²⁾ of bisdommen vaststelt. Ieder bisdom of diocesis regelt dat zelf, al is er een onderling verband.

Voor dit verband is een Interdiocesane Jeugdcommissie ingesteld, die velerlei reorganisatie tot stand bracht en o.a. het tijdschrift „Dux“ ten behoeve van de geestelijken die leiding bij het jeugdwerk geven, uitgeeft.

In ieder Bisdom is evenwel ook een Diocesane Commissie die de richtlijnen voor het bisdom vaststelt, onder leiding van den bisschop.

¹⁾ Utrechtsche Courant van 19 September 1932.

²⁾ Het woord diocesis (huishouding) had tijdens Constantijn de Groote een wereldlijk betekenis, thans bedoelt men er meestal het bisschoppelijk gebied mee.

³⁾ Uitgave Gebr. Zomer en Keuning, Wageningen, 1932, deel I 15, 82 en deel II 267-312.

J. E. KOK.

⁴⁾ Uitg. vert. van